

Białystok, dn. 14.11.2014 r.

Trybunał Konstytucyjny
Al. Jana Christiana Szucha 12a
00 - 918 Warszawa

Wnioskodawca:

Rada Miejska w Choroszcz
ul. Dominikańska 2
16 - 070 Choroszcz

**reprezentowana przez radcę prawnego
Tadeusza Oniśko**

Kancelaria Radców Prawnych
Goryszewski Nieszczerszewski Oniśko
Spółka Partnerska
Adres do korespondencji:
ul. Mickiewicza 92 lok. 12
15-257 Białystok

**Wniosek
o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej**

Działając w imieniu Wnioskodawcy, uchwała Rady Miejskiej w Choroszcz oraz stosowne pełnomocnictwo Burmistrza Choroszcz w załączeniu, wnoszę na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, o zbadanie:

- 1) czy art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.) stanowiący, iż do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy - w odniesieniu do ulic, placów i dróg publicznych nie-
stanowiących jej własności, jest zgodny z art. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji RP,

a nadto

- 2) czy art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.) rozumiany jako norma kompetencyjna przyznająca uprawnienie na rzecz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad do zawarcia umów na oświetlenie dróg z dostawcami energii oraz obciążenia gmin kosztami wynikłymi z tychże umów jest zgodny z art. 2 i art. 163 w zw. z art. 7 Konstytucji RP,

- 3) czy art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.) rozumiany jako zadanie gminne mające charakter zadania własnego i obligatoryjnego jest zgodny z art. 166 ust. 1 Konstytucji RP,

i wywodzę jak niżej:

W ocenie Wnioskodawcy art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne stanowiący, iż do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy jest niezgodny z:

- 1) art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez naruszenie zasady samodzielności jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) art. 163 w zw. z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez naruszenie zasady działania organów władzy publicznej w granicach i na podstawie prawa, w szczególności poprzez udzielenie kompetencji Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad do zawierania umów na dostawę energii elektrycznej, a następnie możliwości obciążenia kosztami swojej działalności innego organu administracji publicznej (gminy),
- 3) art. 166 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.), poprzez uznanie, że zadanie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne ma charakter zadania własnego i obligatoryjnego,
- 4) art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddzielenie kompetencji od odpowiedzialności, tj. przyznanie Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad jako organowi administracji publicznej wyłącznej kompetencji w zakresie projektowania i budowy punktów oświetleniowych, jak również prawa do zawarcia umów na dostawę energii elektrycznej, z jednoczesnym sprowadzeniem gminy do roli płatnika zaciągniętych przez ten organ zobowiązań.

I. Argumentacja prawna wniosku

Ustawodawca polski wyposażając gminy w osobowość prawną powierzył im także odpowiedzialność za ich działania oraz wyposażył je w instrumenty służące ochronie samodzielności – art. 2 ust. 1 i 3 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.).

Jak niejednokrotnie podkreślał Trybunał Konstytucyjny podstawową cechą jednostki samorządu terytorialnego jest jej osobowość i podmiotowość prawna oraz normatywnie zagwarantowana i sądownie chroniona samodzielność. Jednostka samorządu terytorialnego wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, a do zakresu jej działania należą wszystkie sprawy o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Każdorazowo, gdy ustawodawca wkracza w sferę władztwa majątkowego jednostki samorządu terytorialnego, oddziałuje zarazem na zakres jej podmiotowości i modyfikuje konstytucyjnie określoną pozycję prawną.

Nie oznacza to oczywiście braku możliwości ustawodawcy ingerencji w zakres samodzielności jednostek samorządu terytorialnego, jednak jak podniósł Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia z 21 października 2008 r., sygn. P 2/08 (OTK ZU nr 8/A/2008, poz. 139), zakres dopuszczalnej ingerencji w sferę samodzielności jednostek samorządu terytorialnego wyznaczany jest zasadą pomocniczości, z której wynika, że „władza publiczna nie powinna ingerować w wewnętrzne sprawy małych społeczności narzucając im niekorzystne rozwiązania, czy pozbawiając je samodzielności i samorządności”. Władza ta powinna wspierać społeczność niższego rzędu, a

jej ingerencja w rozwiązywanie problemów mniejszej społeczności winna się odbywać na życzenie, z udziałem albo co najmniej po wysłuchaniu przedstawicieli tej ostatniej, nie zaś w drodze narzucania jej rozwiązań, które nie muszą okazać się korzystne dla społeczności lokalnej.

W doktrynie prawa przyjmuje się, że przez samodzielność samorządu terytorialnego należy rozumieć gwarantowaną konstytucyjnie, pewną wyodrębnioną i określoną prawem sferę możliwości działania przez zainteresowane jednostki samorządu terytorialnego. To instrument, który umożliwia im podejmowanie własnych decyzji bez uprzedniej ingerencji jakichkolwiek organów państwowych, z możliwością jednak *ex post* ich weryfikacji (za pomocą nadzoru) - tak J. Jagoda, Pojęcie samodzielności samorządu terytorialnego, [w:] Sądowa ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego, wyd. LEX.

W ocenie Wnioskodawcy, przepis art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne, a w ostateczności jego rozumienie przyjęte przez sądy powszechne oraz Sąd Najwyższy narusza zasadę samodzielności jednostek samorządu terytorialnego zawartą w art. 165 Konstytucji RP.

Nade wszystko należy wskazać, iż regulacja ta – przynajmniej w rozumieniu przepisu przyjętym przez sądy powszechne oraz Sąd Najwyższy – faktycznie ubezwłasnowolnia gminy czyniąc z nich biernych płatników obciążeń finansowych zaciąganych przez organy administracji państwowej. W wyroku z dnia 31 stycznia 2014 r. Sąd Najwyższy orzekł, że oświetlenie dróg krajowych jest zadaniem własnym i obowiązkowym gmin, a zatem są one zobowiązane do ponoszenia kosztów oświetlenia (sygn. akt II CSK 183/13).

W sprawie toczonej z udziałem Gminy Choroszcz to Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (dalej GDDKiA) najpierw zaprojektował – bez realnego udziału Gminy - drogę, wyposażył ją w urządzenia służące jej oświetleniu, zawarł umowy na dostawę energii, by w końcu obciążyć ją kosztami energii. Rola Gminy w tym postępowaniu ograniczała się zatem wyłącznie do konieczności opłacenia noty księgowej. W ocenie Wnioskodawcy taki przepis, a przynajmniej jego rozumienie przyjęte przez sądy rozpoznające sprawę narusza zasadę samodzielności jednostek samorządu terytorialnego.

Drugim argumentem przemawiającym za niekonstytucyjnością przepisu (lub jego określonego rozumienia) jest pozbawienie gminy prawa do dokonywania wydatków zgodnie z zasadą racjonalności i celowości. Oświetlenie dróg krajowych administrowanych przez GDDKiA nie jest jedynym zadaniem realizowanym przez gminy. Te ostatnie mogą mieć inne, istotniejsze potrzeby, inne cele i priorytety, których nie mogą realizować z uwagi na obciążenie ich kosztami oświetlenia dróg krajowych. Nadto wydatki dokonywane przez gminy są wykonywane na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 907 ze zm.). Korzystanie z trybów przetargowych daje gminie szansę na racjonalizację wydatków. Konieczność akceptacji kwot przedłożonych do zapłaty przez GDDKiA – jak wspomniano wyżej – pozbawia gminy szans na racjonalizację wydatków. Z pism GDDKiA z dnia 1 października 2013 r. oraz 14 listopada 2013 r. wynika jednoznacznie, że GDDKiA nie stosowała trybu przetargowego przy udzieleniu zamówienia na dostawę energii elektrycznej służącej oświetleniu dróg.

Dowód:

- 1) pismo GDDKiA z dnia 1 października 2013 r. Nr GDDKiA. O/BI – P – 2/E 17/2013,
- 2) pismo GDDKiA z dnia 7 listopada 2013 r. Nr BA-III.7226.110.2013.

Ważnym argumentem przemawiającym za niekonstytucyjnością art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne jest oderwanie obowiązku zapłaty za oświetlenie od własności drogi, a w konsekwencji oderwanie kompetencji od odpowiedzialności: kto inny ma kompetencje (GDDKiA), a kto inny ponosi odpowiedzialność za długi (gminy). Aktualnie gminy są zobowiązane do ponoszenia kosztów nie tylko oświetlenia dróg wybudowanych na gruntach stanowiących ich własność, lecz także za oświetlenie dróg wybudowanych na gruntach stanowiących własność innych jednostek samorządu terytorialnego, a nawet Skarbu Państwa.

Oczywiście Wnioskodawca ma świadomość, iż państwo ma prawo rozszerzyć zadania jednostek samorządu terytorialnego. W wyroku z dnia 31 maja 2005 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 61 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) w zakresie, w jakim wprowadzał zmiany do ustawy Prawo energetyczne w zakresie rozszerzenia obowiązku finansowania oświetlenia dróg publicznych przez gminy był zgodny z art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji RP, OTK-A 2005/5/54 (Dz. U. z 2005 r. Nr 102, poz. 861). Trybunał uznał, że skarżąca nie udowodniła, aby doszło do naruszenia zasady równowagi wynikającej z art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji, tj. zapewnienia gminom takiego udziału w dochodach publicznych, który będzie odpowiedni do ich zadań. Trzeba jednak zauważyć, że w przedmiotowym wyroku wzorcem kontroli konstytucyjnej był art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał wielokrotnie wskazywał, że dany przepis może być zgodny z Konstytucją w zakresie jednego wzorca konstytucyjnego, a niezgodny w zakresie innego. W niniejszej sprawie wzorcami kontroli konstytucyjnej są inne przepisy niż art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W ocenie Wnioskodawcy rozszerzenie zadań gminy, nawet z przyznaniem dostatecznych środków finansowych, jest niekonstytucyjne, jeżeli narusza samodzielność gmin sprowadzając ich wyłącznie do roli płatnika „cudzych” zobowiązań.

Podkreślić nadto trzeba, że art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne stwarza potencjalny obowiązek ponoszenia płatności z tytułu świetlenia dróg, z których mieszkańcy nie korzystają lub wprawdzie korzystają, ale w bardzo wąskim zakresie. Tak będzie w przypadku gmin na terytorium których nie będzie żadnych zjazdów lub gdy zjazdy faktycznie służą pobliskim miastom. Znacomitym przykładem tej sytuacji będzie gmina wiejska Zambrów (woj. podlaskie). W przypadku teŹe gminy faktycznymi beneficjentami oświetlenia nie są mieszkańcy tej gminy, lecz nade wszystko mieszkańcy gminy miejskiej Zambrów oraz kierowcy, którzy korzystają z obwodnicy Zambrowa.

Zatem paradoksem art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne będzie fakt, iż mieszkańcy gminy wiejskiej Zambrów najpierw zostali wyłączeni z własnych gruntów aby mogła być zbudowana obwodnica, a następnie zostali obciążeni kosztami oświetlenia gdyż droga przebiega przez terytorium tej gminy. Z kolei główni beneficjenci tej obwodnicy – tj. gmina miejsca Zambrów nie płaci nic, gdyż punkty oświetleniowe nie są posadowione na jej gruntach. Paradoks - w tym przypadku osłabia jedynie fakt – iż GDDKiA – z wiadomych jedynie sobie powodów, zaprojektowała jedynie 40 słupów oświetleniowych, co przełożyło się na roczny koszt oświetlenia w roku 2012 na 468, 84 zł.

Dowód: pismo GDDKiA z dnia 1 października 2013 r.

Konstrukcja art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawa energetycznego nie daje teŹ możliwości gminom szans na faktyczne zarządzanie oświetleniem. W przypadku oświetlenia własnych (gminnych) dróg, jeżeli gmina ma kłopoty finansowe może wyłączyć lub ograniczyć oświetlenie na jej terytorium. W tym wyraża się jej rola rzeczywistego gospodarza terenu. Inaczej jest w przypadku art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawa energetycznego. Tu gmina nie ma żadnej władzy. Nie może wyłączyć oświetlenia, nie może nawet ograniczyć jego natężenia. Jest całkowicie zależna od organu administracji rządowej (GDDKiA), który ma pełną władzę w tym zakresie, dodajmy - bez żadnej odpowiedzialności. Próby gmin wpływania na zakres oświetlenia spełzły na niczym. Rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 25 maja 2011 r. nr PN.4131.209.2011 Wojewoda Warmińsko-Mazurski stwierdził nieważność uchwały Rady Miejskiej w Dobrym Mieście z dnia 28 kwietnia 2011 r. Nr IX/66/2011 w przedmiocie zobowiązania Dyrektora Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Olsztynie do wyłączenia, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie tej uchwały, oświetlenia drogowego w ciągu drogi krajowej nr 51. Rozstrzygnięcie to zostało utrzymane w mocy wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 6 września 2011 r., sygn. akt II SA/Ol 574/11, publ. LEX nr 899082. W uzasadnieniu wyroku WSA podniósł, iż przepis art. 18 ust. 1 pkt 3 Prawa energetycznego nie upoważnia rady gminy do podjęcia uchwały zobowiązującej zarządcę drogi krajowej do wyłączenia oświetlenia na drodze w granicach administracyjnych gminy. Stanowisko to – jeszcze raz wypada to podkreślić – sprowadza gminy do płatników „cudzych” długów. Petryfikuje ono patologiczną zasadę oddzielenia kompetencji od odpowiedzialności: kto inny ma kompetencje (GDDKiA), a kto inny ponosi od-

powiedzialność za długi (gminy). Ten stan, w ocenie Wnioskodawcy, narusza konstytucyjną zasadę państwa prawa.

Z ostrożności prawnej – na wypadek niepodzielenia poglądów opisanych wyżej – należy wskazać na niekonstytucyjne rozumienie przepisu art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawa energetycznego, które w ocenie niektórych sądów powszechnych daje prawo Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad zawarcia umów na oświetlenie dróg z osobami trzecimi oraz obciążenia gmin kosztami wynikłymi z tychże umów.

W ocenie Wnioskodawcy dyspozycja art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne nie daje podstawy jakiegokolwiek organowi administracji publicznej do zawarcia umów na oświetlenie i obciążenia kosztami gminy. Zarówno gmina Choroszcz, jak i Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad są organami władzy publicznej w rozumieniu art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Zarówno w doktrynie prawa jak i orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że 7 Konstytucji RP zawiera normę zakazującą domniemywania kompetencji organu władzy publicznej i tym samym nakazuje, by wszelkie działania tego organu były oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej – np. tak Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z dnia 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt II FSK 476/11, publ. LEX nr 896347. Innymi słowy organ administracji publicznej nie może wchodzić w cudze kompetencje, wykonywać je, a następnie kosztami swojej działalności obciążyć inny organ administracji publicznej. Jeżeli to czyni jego działalność ma znamiona bezprawności.

W ocenie Wnioskodawcy nie jest dopuszczalna sytuacja, że jakiegokolwiek organ administracji rządowej (GDDKiA) zawiera umowy, których skutki miałyby obciążać gminę. Jeżeli organy gminy naruszają prawo należy je zdyscyplinować w trybie określonym ustawą o samorządzie gminnym. Przepis art. 96 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że jeżeli powtarzającego się naruszenia Konstytucji lub ustaw dopuszcza się wójt, wojewoda wzywa wójta do zaprzestania naruszeń, a jeżeli wezwanie to nie odnosi skutku - występuje z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o odwołanie wójta. W przypadku odwołania wójta Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która do czasu wyboru wójta pełni jego funkcję.

Tym samym istnieją instrumenty do wyegzekwowania od gmin dostosowania się do obowiązujących przepisów prawa. Nie jest takim instrumentem zawarcie przez GDDKiA umów na dostawę energii, a następnie obciążanie kosztami gminy. Taka praktyka, w ocenie Wnioskodawcy nie ma umocowania w prawie, zaś przepis art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne rozumiany w ten sposób, iż daje on prawo Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad zawarcia umów na oświetlenie dróg z osobami trzecimi oraz obciążenia gmin kosztami wynikłymi z tychże umów jest niezgodny z art. 7 Konstytucji RP.

W ocenie Wnioskodawcy niekonstytucyjne jest nadto rozumienie art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne, które przyjmuje, że zadanie objęte jego hipotezą ma charakter obligatoryjny. Wyrażna dyspozycja art. 7 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym przesądza, że to ustawy określają, które zadania własne gminy mają charakter obowiązkowy. Obowiązkowego charakteru zadań się nie domniemuje. Muszą one być wyraźnie wskazane w ustawie. I tak można wskazać, że zadania obowiązkowe zostały określone w ustawach: o pomocy społecznej (art. 17 ust. 1), o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 3), o systemie oświaty (art. 14a ust. 3 i 4, art. 17 ust. 3a, art. 104 ust. 1 i art. 105), o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (art. 9 ust. 2).

Te zadania, które nie zostały wskazane jako obligatoryjne są zadaniami fakultatywnymi. Potwierdza to stanowisko doktryny (Andrzej Szewc, Komentarz do art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, LEX): „Ustawodawca nie formułuje katalogu zadań obligatoryjnych. Odsyła w tym zakresie do prawa materialnego. Zgodnie z ust. 2 obowiązkowy charakter zadań własnych określają ustawy. Jeżeli zatem ustawodawca określi konkretne zadanie jako obowiązkowe, to wów-

czas na gminie (jej organach) ciąży obowiązek ich wykonania, a obywatelowi przysługuje z tego tytułu określone roszczenie (Z. Niewiadomski, W. Grzelczak, *Komentarz...*, s. 12-13). Zapis, iż to ustawy zawierają ustalenia, które zadania należą do obligatoryjnych zadań gminy, ma donieść konsekwencje prawne. Oznacza, że obarczyć gminy zadaniem obowiązkowym nie może żaden inny akt prawny, decyzja administracyjna czy wyrok sądowy. Przeciw takim działaniom gminie służy ochrona, o której mowa w art. 2 ust. 3 u.s.g.". Obowiązek w zakresie finansowania oświetlenia nie należy do katalogu zadań obowiązkowych. Zatem zadanie to ma charakter fakultatywny, uzależniony od stanowiska danej gminy.

Wbrew wyraźnej dyspozycji art. 7 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym w wyroku z dnia 31 stycznia 2014 r. Sąd Najwyższy orzekł, że oświetlenie dróg krajowych jest zadaniem własnym i obowiązkowym gmin, a zatem są one zobowiązane do ponoszenia kosztów oświetlenia (II CSK 183/13).

II. Aspekt praktyczny obwiązywania art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne

Zaskarżony art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo energetyczne, w ocenie Wnioskodawcy, jest nie tylko niekonstytucyjny, ale także prowadzący do sytuacji mocno krzywdzących dla niektórych gmin, a nawet paradoksalnych, niemożliwych do akceptacji z punktu widzenia państwa prawa.

Nadmienić trzeba, że projektowanie i budowa słupów oświetleniowych na drogach publicznych reguluje od 29 maja 1999 r. jeden i ten sam akt, a mianowicie rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43, poz. 430 ze zm.). Rygorom tego rozporządzenia podlegają, z wyłączeniem autostrad, wszystkie drogi publiczne, w tym obwodnice miast.

Prima facie wszystkie drogi publiczne powinny mieć podobnie zaprojektowane i wybudowane oświetlenie. Jednak nawet powierzchowna analiza stanu faktycznego prowadzi do konkluzji całkowicie odmiennych. Z cytowanych wyżej pism GDDKiA z dnia 1 października 2013 r. oraz 14 listopada 2013 r. wynika, że:

1) liczba punktów oświetleniowych

- na odcinku drogi krajowej S8 Radzymin – Wyszaków o długości 17,3 km, oddanej do użytku w roku 2010 r. zaprojektowano i wybudowano 1084 punktów oświetleniowych (słupów),
 - na odcinku drogi krajowej S8 Jezewo – Białystok o długości 24,5 km, oddanej do użytku w roku 2012 r. zaprojektowano i wybudowano 688 punktów oświetleniowych,
- ale
- na obwodnicy Zambrowa leżącej w ciągu drogi krajowej S8 o długości 11,07 km, oddanej do użytku w roku 2012 r. zaprojektowano i wybudowano tylko 40 punktów oświetleniowych,
 - a na obwodnicy Wyszkowa leżącej w ciągu drogi krajowej S8 o długości 12,8 km, oddanej do użytku w roku 2009 r. – brak jest jakiegokolwiek punktu oświetleniowego (sic!),

2) skala obciążenia gmin kosztami oświetlenia

- w odniesieniu do odcinka Radzymin – Wyszaków gmina Radzymin:
 - za rok 2011 została obciążona przez GDDKiA kwotą 267.181, 85 zł,
 - w roku 2012 w ogóle nie została obciążona tymi kosztami (sic!),
- w odniesieniu do odcinka Radzymin – Wyszaków gmina Dąbrówka:
 - za rok 2011 została obciążona przez GDDKiA kwotą 111.749,56 zł,

- w roku 2012 w ogóle nie została obciążona tymi kosztami (sic!),
- w odniesieniu do odcinka Jeżewo – Białystok gmina Choroszcz:
 - za okres rozliczeniowy od 3.10.2012 do 14.01.2013 została obciążona przez GDDKiA kwotą 61.748,81 zł,
- w odniesieniu do odcinka Jeżewo – Białystok gmina Tykocin:
 - za okres rozliczeniowy od 1.10.2012 do 21.01.2013 została obciążona przez GDDKiA kwotą 44.947,76 zł,

zaś siłą rzeczy (z powodu braku lub niewielkiej ilości punktów oświetleniowych):

- w odniesieniu do obwodnicy Zambrowa – gmina Zambrów została obciążona przez GDDKiA kwotą zaledwie 468,84 zł,
- a gmina Wyszaków pomimo uzyskania największych korzyści z budowy obwodnicy (wyrowadzenie ruchu tranzytowego z miasta) nie musiała zapłacić nawet złotówki,

3) faktyczne reperkusje przyjętego modelu

Jak wspomniano wyżej GDDKiA jest rzeczywistym dysponentem oświetlenia. To ona decyduje nie tylko o zaprojektowaniu i budowie punktów oświetleniowych, posiada także dyskrejonalną władzę w przedmiocie włączania oświetlenia lub jego wyłączenia. Jak wynika z wyżej cytowanych pism GDDKiA w roku 2012 r. nie obciążała leżących w ciągu drogi krajowej S8 gmin Radzymin i Dąbrówka kosztami oświetlenia. Nie obciążała natomiast z tej przyczyny, iż pomimo istnienia tylu punktów oświetleniowych – droga faktycznie nie była oświetlona. Z powodów sobie wiadomych GDDKiA nie uruchomiła oświetlenia, zaś względy bezpieczeństwa przestały być dla niej tak istotne. W tym samym czasie białostocki oddział GDDKiA ze względów bezpieczeństwa (taką argumentację podawali pełnomocnicy GDDKiA w postępowaniach sądowych toczonych przeciwko Gminie Choroszcz) oświetlał wszystkie odcinki przy których były posadowione punkty oświetleniowe.

W ocenie Wnioskodawcy, zarówno obowiązujący stan prawny opisany wyżej, jak i praktyka organów administracji publicznej stosowana w następstwie obowiązywania zaskarżonego przepisu, rażąco naruszają wyżej wskazane wzorce kontroli konstytucyjnej, zatem

mając na uwadze powyższe wnoszę jak w części wstępnej.

RADCA PRAWNY

Radouaz Onisko

Załączniki:

- 1) 5 odpisów wniosku,
- 2) uchwała Rady Miejskiej w Choroszczy,
- 3) pełnomocnictwo,
- 4) pismo GDDKiA z dnia 1 października 2013 r. Nr GDDKiA. O/BI – P – 2/E 17/2013,
- 5) pismo GDDKiA z dnia 7 listopada 2013 r. Nr BA-III.7226.110.2013.